

Кугай М.С., аспірант

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

e-mail: nagornaya_77@meta.ua

ОРГАНІЧНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО СВІТУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКВИ РОЗВИТКУ

Доведено, що інтенсивний високопродуктивний тип сільськогосподарського виробництва, який має широке впровадження у світовому господарстві починаючи з другої половини ХХ століття, заподіює значної шкоди довкіллю та призводить до зниження якості сільськогосподарської продукції [1]. Людство змушене шукати та переходити на альтернативні моделі ведення господарства, які б дозволили забезпечити продовольством постійно зростаюче населення, не завдаючи шкоди екосистемам і здоров'ю людей. В якості такої моделі виступає органічне сільське господарство.

За стандартом Євросоюзу, терміни «екологічне», «біологічне» і «органічне» сільське господарство практично є синонімами. В різних країнах для позначення сільськогосподарської практики, що відповідає принципам органічного сільського господарства, використовуються різні терміни. В Україні найчастіше вживають термін «органічне».

За визначенням Міжнародної федерації органічного руху (IFOAM), органічне землеробство об'єднує всі сільськогосподарські системи, які підтримують екологічно-, соціально- та економічно доцільне виробництво сільськогосподарської продукції. Основою їх діяльності є використання локально-специфічної родючості ґрунтів як ключового елементу успішного виробництва. Системи використовують природний потенціал рослин, тварин і ландшафтів та спрямовані на гармонізацію сільськогосподарської практики та навколишнього середовища. Органічне землеробство суттєво зменшує

використання зовнішніх чинників виробництва (ресурсів) у спосіб повної відмови застосування синтезованих хімічним шляхом добрив, пестицидів і фармпрепаратів. Замість цього для підвищення врожаїв та для захисту рослин вживаються інші агротехнологічні заходи й різноманітні природні чинники. Органічне землеробство дотримується «правил», обумовлених місцевими соціально-економічними, кліматичними та історико-культурними особливостями [4].

Органічне сільське господарство – одна з найбільш динамічних галузей економіки в світі. На даний час сертифіковане комерційне органічне сільське господарство існує в 141 країні. Площі зайняті в органічному землеробстві протягом останніх десяти років збільшились в 3,5 рази і становлять нині в усьому світі 32,3 млн. га [5].

Найбільші у світі площі зайняті під органічним виробництвом має Австралія (12 млн. га), Аргентина (2,7 млн. га), Бразилія (1,7 млн. га), США (1,6 млн. га), Китай (1,5 млн. га). Проте в структурі їх земель більшу частину становлять пасовища. За часткою органічних сільськогосподарських земель лідирують Європейські країни: на першому місці у світі – Ліхтенштейн (29,8 %), на другому – Австрія (15,9 %), на третьому – Швейцарія (11,1 %) [5]. Динамічний розвиток органічного сільського господарства спостерігається в країнах Прибалтики. Так, Латвія і Естонія за показником частки органічних земель входять до першої десятки країн світу. Середній показник використання земель в органічному землеробстві в країнах ЄС сягнув близько 4 % [3].

Наслідком вище зазначених процесів є розширення провідних ринків збуту органічної продукції - США і Німеччини - щорічно на 10-20 %. Так, якщо у 2003 році ринок органічної продукції в цих країнах оцінювався у 23-25 млрд. дол. США, то нині він становить 50 млрд.дол. [2]. Світовий ринок екологічних продуктів та послуг оцінюється в 1,37 трлн. дол. і, за прогнозами, внаслідок стимулювання інвестицій в органічне виробництво, найближчим часом зросте до 2,74 трлн. дол..

За споживанням органічних продуктів харчування на душу населення світовим лідером є Швейцарія, кожний житель якої у середньому витрачає 117

дол. в рік. На другому місці Данія із сумою в 73 дол.. У більшості країн ЄС цей показник становить 30-50 дол. в рік, в США – 45 дол. і має тенденцію до швидкого зростання.

Таким чином, органічне сільське господарство – одна з найбільш динамічних і перспективних галузей економіки в світі, що обумовлено необхідністю екологічно, соціально- та економічно доцільного виробництва сільськогосподарської продукції.

Список використаних джерел

1. Гибурський Ю., Підліснюк В., Солтисьяк У., Стефановська Т., Калініченко І. Екологічне сільське господарство: кроки назустріч. Крок перший: органічне землеробство: Посібник / За ред.. В. Підліснюк – К.:Видавництво Національного аграрного університету, 2006. – 80 с.

2. Вовк В. Сертифікація органічного сільського господарства в Україні: сучасне становище, перспективи, стратегія на майбутнє / В. Вовк [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.lol.org.ua/rus/showart.php?id=>

3. National Organic Standard Board Recommendations (National Organic Program USDA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ams.usda.gov/nop/nosbinfo.htm>

4. Organic Agriculture and Food Security (IFOAM Dossier 1, 2002). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ifoam.org. International Federation of Organic Agriculture Movements.

5. The world of organic agriculture. Statistics & Emerging Trends 2009 [Електронний ресурс] / Eds. Willer, H. and Klicher, L. – IFOAM, Bonn, FiBL, Frick, ITC. – Режим доступу: <http://www.orgprints.org/10506>.